

Innst. 187 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 35 S (2011–2012)

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Peru og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Peru, begge av 24. juni 2010

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Generelt

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Peru ble undertegnet av EFTA-statene under EFTAs ministermøte i Reykjavik 24. juni 2010 og av Peru i Lima 14. juli 2010. Avtalen regulerer handelen mellom den enkelte EFTA-stat og Peru, men ikke handelen mellom EFTA-statene.

Hovedmålsetningen med frihandelsavtalen er å stimulere til økt samhandel og økonomisk samarbeid mellom partene. Frihandelsavtalen omfatter handel med varer, tjenester, investeringer, offentlige anskaffelser, immaterielle rettigheter, tvisteløsning og konkurranseregler og teknisk bistand. Det er også inngått egne avtaler mellom hver av EFTA-statene og Peru om handel med ubearbeidede landbruksvarer.

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Peru er utformet med henblikk på å oppfylle de krav som WTO stiller til slike frihandelsavtaler (GATT artikkel XXIV og GATS artikkel V). Frihandelsavtalen innebærer tollfrihet for alle industrivarer etter en nedtrapingsperiode, med noen mindre unntak.

Frihandelsavtalen sikrer norske eksportører og investorer økt forutsigbarhet og bedre rammebetingelser. Avtalen gir Norge forbedret markedsadgang for industrivarer, landbruksvarer og fisk. På viktige eksportområder for Norge er det fastsatt frihandel fra

første dag etter at frihandelsavtalen trer i kraft. I frihandelsavtalens fortalebestemmelser bekrefter partene blant annet sin oppslutning om miljøhensyn, grunnleggende menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og næringslivets samfunnsansvar.

EFTA-statene har opptrådt som en samlet gruppe i forhandlingene på basis av felles forhandlingsposisjoner det er blitt enighet om etter forutgående interne EFTA-møter. I og med at frihandelsavtalen og den bilaterale landbruksavtalen anses som en sak av særlig viktighet, er Stortingets samtykke til ratifikasjon nødvendig, jf. GrL. § 26, annet ledd.

Frihandelsavtalens og den bilaterale landbruksavtalens hoveddeler i engelsk originalversjon med oversettelse til norsk følger som trykte vedlegg til proposisjonen. Vedleggene til avtalene er overlevert Stortinget som utrykte vedlegg. Vedleggene er også tilgjengelige elektronisk på <http://www.regjeringen.no>.

Norges samhandel med Peru er begrenset, men har vært voksende de siste ti årene. Eksport til Peru har vært jevnt lavt disse årene, mens import fra Peru har opplevd sterk vekst. I 2010 beløp samhandelen seg til 1 349 mill. kroner, hvorav import utgjør 1 291 mill. kroner og eksport 58 mill. kroner.

Handelen med ubearbeidede landbruksvarer er regulert i en separat bilateral landbruksavtale mellom Norge og Peru. I disse forhandlingene har det vært en forutsetning at hver avtalepart skal kunne gjennomføre sin egen nasjonale landbrukspolitik. Landbruksavtalen medfører at Norge og Peru skal gi hverandre tollkonsesjoner på landbruksvarer som spesifisert i avtalens vedlegg. Den bilaterale landbruksavtalen trer i kraft samtidig som frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Peru trer i kraft mellom Norge og Peru, og opphører dersom Norge eller Peru sier opp frihandelsavtalen.

1.2 Menneskerettighetssituasjonen i Peru

De viktigste menneskerettighetsutfordringene i Peru i dag knytter seg til konflikter med lokalsamfunn om ressursutvinning. Den peruanske statens til dels offensive konsesjonspolitikk har gitt opphav til økt økonomisk aktivitet også i sårbare områder og i områder med uavklarte eierforhold til ressurser. Lokalsamfunnene blir ofte ikke konsultert, og det er eksempler på at myndighetene utviser en konfronterende linje overfor protester. Norge har i flere år gitt økonomisk støtte til peruanske menneskerettighets- og urfolksorganisasjoner. Peru er nyvalgt medlem av FNs menneskerettighetsråd i 2011.

Peru kritiseres av Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) for manglende implementering av konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater som landet ratifiserte i 1994 og som krever at urfolk skal forhåndskonsulteres om avgjørelser som angår dem. Det høye konfliktnivået i landet viser at det er behov for en bedre dialog mellom urfolk og regjering.

I forhandlingene om frihandelsavtalen med Peru fikk EFTA-statene gjennomslag for å inkludere referanser til ILO-konvensjoner og grunnleggende menneskerettigheter i avtalens fortale. Både Peru og EFTA bekrefter i avtalen sitt engasjement og sin respekt for grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, herunder ILO-konvensjonene partene har ratifisert. Peru har ratifisert alle de sentrale ILO-konvensjonene.

1.3 Økonomiske og administrative forhold mv.

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Peru og den bilaterale avtalen om handel med landbruksvarer mellom Norge og Peru vil ikke medføre budsjettmessige konsekvenser av betydning. Utover vanlige oppgaver i forbindelse med Den blandede komité samt toll- og opprinnelsesrelaterte spørsmål, vil avtalene heller ikke ha administrative konsekvenser av betydning. Avtalene vil legge til rette for økt handel mellom Norge og Peru. Dette vil kunne gi samfunnsøkonomiske gevinster for begge land gjennom bedre markedsadgang for eksport og reduserte importhindre. På bakgrunn av at Norges samhandel med Peru foreløpig er begrenset, vil de samfunnsøkonomiske gevinstene imidlertid trolig være begrenset.

Frihandelsavtalen og avtalen om handel med landbruksvarer er forelagt samtlige departementer som alle anbefaler at ratifikasjon finner sted. Nærings- og handelsdepartementet tilrår at frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Peru og avtalen om handel med landbruksvarer mellom Norge og Peru ratifiseres. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til Prop. 35 S (2011–2012) om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Peru og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Peru, begge av 24. juni 2010.

Komiteen viser videre til at hovedmålsetningen med frihandelsavtalen er å stimulere til økt samhandling og økonomisk samarbeid mellom partene. Komiteen merker seg at denne avtalen skal omfatte handel med varer, tjenester, investeringer, offentlige anskaffelser, immaterielle rettigheter, tvisteløsning, konkurranseregler og teknisk bistand.

Komiteen mener det er viktig å få på plass denne frihandelsavtalen som sikrer norske eksportører og investorer økt forutsigbarhet og bedre rammebetingelser. Handelsavtalen vil, slik komiteen ser det, gi Norge forbedret markedsadgang for industrivarer, landbruksvarer og fisk.

Komiteen er opptatt av at det i fortalebestemmelsene bekreftes at partene har avtaler som også går på miljøhensyn, grunnleggende menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og næringslivets samfunnsansvar.

Komiteen støtter at handelen med ubearbejdede landbruksvarer er regulert i en separat bilateral landbruksavtale mellom Norge og Peru.

3. Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling ble 9. februar 2012 oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Utenriks- og forsvarskomiteen uttaler følgende i brev av 15. februar 2012:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til næringskomiteens utkast til innstilling datert 9. februar 2012 og til de respektive partiers merknader vedrørende Prop. 35 S (2011–2012).

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til næringskomiteens utkast til innstilling til Prop. 35 S (2011–2012) og har ingen ytterligere merknader.»

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykker i ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Peru og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Peru, begge av 24. juni 2010.

Oslo, i næringskomiteen, den 16. februar 2012

Terje Aasland

leder

Else-May Botten

ordfører

